

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Zie verzendlijst

Nationaal Crisis Centrum

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon
Duty Officer

T 070 751 51 51

Ons kenmerk
2763098

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 5 december 2019

Onderwerp Gezamenlijke aanpak manifestatie 13 december 2019 Amsterdam

Geachte leden van de lokale driehoeken,

Recente manifestaties in o.a. Assen, Den Haag, Den Bosch, De Bilt en Groningen, hadden impact op bewoners, bezoekers en verkeersdeelnemers op verschillende plaatsen in ons land. Deze ervaringen doen een beroep op ons allen om in gezamenlijkheid het demonstratierecht optimaal te eerbiedigen, en tegelijkertijd in gezamenlijkheid zorg te dragen voor het handhaven van wet- en regelgeving en het beperken van de impact op openbare orde, veiligheid en mobiliteit. Samen met verschillende partners heeft de NCTV de recente ervaringen met manifestaties met grote voertuigen besproken.

Het doel van deze brief is om uw leden van de driehoek te informeren over de voorgenomen manifestatie van agrariërs op vrijdag 13 december 2019 in Amsterdam en de door Amsterdam besloten voorschriften. Op basis van de besproken ervaringen geef ik u suggesties voor bijdragen die u vanuit uw rol en verantwoordelijkheid kunt leveren aan een gezamenlijke aanpak. Deze kunnen ook van nut zijn bij andere manifestaties op andere locaties. Een zoveel mogelijk uniform en/of afgestemd en gezamenlijk overheidsoptreden kan bijdragen aan een veilig en ordentelijk verloop van de manifestatie én de verkeersstromen tijdens de heen- en terugreis van deelnemers.

Ad 1) Manifestatie en voorschriften Amsterdam

De voorgenomen manifestatie 'Boer & Burger Brunch' op vrijdag 13 december 2019 in Amsterdam is een initiatief van Agractie (hierna: de organisator). Doel van deze manifestatie is het mogelijk maken van een vreedzame dialoog. Dit was mede aanleiding voor het besluit van de burgemeester van Amsterdam om samen met de driehoek en het college van Amsterdam dit initiatief mogelijk te maken. De burgemeester van Amsterdam heeft door middel van voorschriften daarbij het volgende kader gesteld:

- Tijdvak: manifestatie 12.00u-16.00u, opbouw 4 uur, afbouw 3 uur;
- Locatie: specifiek afgesproken gebied (deel Dam & Rokin);
- Alcoholverbod;
- Geen objecten op of aan Nationaal Monument op de Dam;
- Vooraf vergunning aanvragen voor objecten of voertuigen;
- Totaal aantal toegestane tractoren is 25; daarnaast geldt dat tractoren zich dienen te houden aan de wegenverkeerswet en deze voertuigen zich niet op de snelweg mogen begeven;
- Geen hindering van:
 - o openbaar vervoer (incl. ingang tram en metro);
 - o voetgangers, fietsen en andere verkeersdeelnemers;
 - o hulpverlening.

Deze voorschriften zijn vooraf met de organisator besproken en zijn een bevestiging van hetgeen de organisatie in hun veiligheidsplan heeft opgesteld. De voorschriften bieden een kader voor de initiatieven van de organisator. Dat kader is met name gewenst omdat de organisator vasthoudt aan een kwetsbare, drukke en risicovolle locatie in het hart van nationaal en UNESCO erfgoed.

Ad 2) Gezamenlijke aanpak

De ervaring leert dat het nuttig is om rekening te houden met scenario's waarin (mogelijk kort van tevoren) duidelijk wordt dat één of enkele voorschriften niet of onvoldoende worden nageleefd, of waarin communicatie met of van de organisator van de manifestatie onvoldoende effectief is.

De Amsterdamse driehoek treft diverse maatregelen om de manifestatie binnen de gemeentegrenzen veilig en ordentelijk te laten verlopen, maar ook andere partijen hebben een rol bij het borgen van een veilig verloop van de manifestatie. Het gaat hierbij onder andere om gemeenten waar demonstranten vandaan komen of langs reizen.

Gemeente en politie zijn in de preparatie sterk afhankelijk van de inzet van het lokale gezag in de regio's waar demonstranten vandaan komen. Indien andermaal demonstranten met (land)bouwoertuigen afreizen, is de politie net als voorgaande keren in Den Haag genoodzaakt om een zeer grote inzet rondom Amsterdam te plegen. Omdat Amsterdam geografisch een meer complexe setting kent, zal de politie-inzet dusdanig groot zijn dat hiervoor bijstand uit meerdere regio's van het land nodig is. De politie zal intern een richtinggevend handelingskader verspreiden ten aanzien van dit soort manifestaties. In de lokale driehoek kan gebruik gemaakt worden van de hierin opgenomen uitgangspunten en tolerantiegrenzen.

Daarnaast zal Rijkswaterstaat waar nodig (snel)weggebruikers informeren en zich inspannen om de impact voor (snel)weggebruikers zoveel te beperken, bijvoorbeeld door de inzet van extra personeel of het versnellen van het bergingsproces.

Met het oog op het bevorderen van een uniform en/of afgestemd overheidsoptreden, geef ik u hierbij enkele suggesties ter ondersteuning van uw eigen verantwoordelijkheden. Ik geef u in overweging om voorafgaand aan 13 december 2019 deze suggesties met elkaar te bespreken, bijvoorbeeld in uw driehoek.

Eerbiedigen demonstratierecht en kanaliseren van emoties /

Beperken van de impact op openbare orde en veiligheid en mobiliteit

- het vergaren van inzicht welke gevoelens er bij welke inwoners van uw gemeente leven;
- het organiseren van contactmoment(en) met inwoners om van gedachten te wisselen, een luisterend oor te bieden voor eventuele grieven of emoties en te wijzen op:
 - o het uitgangspunt dat hulpdiensten te allen tijde doorgang moeten kunnen behouden op het (hoofd)wegennetwerk in Nederland om (levensreddend) op te kunnen treden. De voorgaande manifestaties met (land)bouwvoertuigen hebben geleerd dat hiervan niet altijd sprake was. Wij verzoeken u om in uw gemeenschap een moreel appel aangaande eigen verantwoordelijkheid en potentiële gevolgen op de deelnemers te doen;
 - o de manier waarop de gemeente Amsterdam het recht om te demonstreren faciliteert;
 - o de voorschriften die de gemeente Amsterdam stelt om de manifestatie veilig en ordentelijk te laten verlopen voor demonstranten, inwoners en verkeersdeelnemers;
 - o de eigen verantwoordelijkheid van demonstranten om zich te houden aan wet- en regelgeving, de voorschriften van de organisatie en van de gemeente;
 - o het uitgangspunt is dat demonstranten die schade veroorzaken aansprakelijk worden gesteld;
 - o het advies om met het openbaar vervoer te reizen naar Amsterdam, hetgeen veilig is voor henzelf en anderen.

Handhaving van wet- en regelgeving

- Voor de volledigheid;
 - o indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de burgemeester;
 - o Bij strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde door de politie vormt de officier van justitie het bevoegde gezag;
 - o De politie heeft naast een uitvoerende ook een adviserende rol;
 - o Op manifestaties is het juridisch kader van de Wet openbare manifestaties (Wom) van toepassing. De burgemeester is terzake het bevoegde gezag. Op grond van de Wom dient de focus van het handelen van het gezag te liggen bij het faciliteren en beschermen van het demonstratierecht. De Wom biedt daarbij het juridisch handelingskader;
- Uitgangspunt van het overheidsoptreden is dat de veiligheid van o.a. weggebruikers, omstanders en demonstranten altijd prioriteit heeft. Wet- en regelgeving worden, binnen de mogelijkheden die beschikbaar zijn, gehandhaafd;
- De aanwezigheid van de politie op (snel)wegen in dit kader is gericht op veiligheid van (mede) weggebruikers en biedt geenszins een vrijbrief de wegenverkeerswet te overtreden;
- De politie staat op nationaal en lokaal niveau in verbinding met Rijkswaterstaat, teneinde de impact op de verkeersstromen in het hoofdwegennetwerk zo veel als mogelijk te beperken;

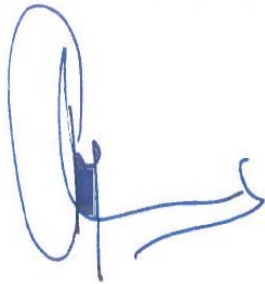
- Bij excessen wordt opgetreden. Onmiddellijk of achteraf. De overheid zal zich inzetten om een geschonden rechtstoestand te herstellen, inclusief verhalen van eventueel veroorzaakte (gevolg)schade.

Communicatie

Communicatie over, tijdens en na manifestaties gebeurt door alle betrokken organisaties vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheden. Specifiek in aanloop naar de manifestatie in Amsterdam, vindt er via het nationaal kernteam crisiscommunicatie van het Nationaal Crisiscentrum (NCC) met betrokken organisaties afstemming plaats over de (externe) communicatie.

Mochten er naar aanleiding van deze brief nog vragen zijn, dan kunt u contact opnemen met het NCC. Het NCC is als informatieknoppunt bereikbaar op telefoonnummer +31 70 751 5151 en E-mailadres ncc@nctv.minjenv.nl.

Hoogachtend,
De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'P' followed by a surname that is partially obscured by a horizontal line.

P.J. Aalbersberg
Nationaal Coordinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Voorzitter Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb)